

عنوان مقاله:

ارزیابی اکوتیپ های چاودار (Secale cereale L.) بومی ایران در شرایط تنش خشکی آخر فصل

محل انتشار:

فصلنامه تنش های محیطی در علوم زراعی، دوره 15، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

شکیبا شاهمرادی - استادیار، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج

ویدا قطبی - استادیار، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج

خلاصه مقاله:

به منظور بررسی تحمل به تنش خشکی در اکوتیپ های چاودار و شناسایی منابع ژنتیکی متحمل، تعداد ۹ اکوتیپ چاودار، به همراه رقم تجاری چاودار دانکو، مورد ارزیابی قرار گرفتند. تحمل به تنش خشکی در دو آزمایش جداگانه در قالب طرح بلوک کامل تصادفی با سه تکرار در دو سال زراعی متوالی ۱۳۹۵-۹۶ و ۱۳۹۶-۹۷ در مزرعه تحقیقاتی موسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر ارزیابی شد. آزمایش نرمال تا پایان دوره رشد آبیاری شد، درحالی که آزمایش تنش تنها در دو مرحله کاشت و استقرار گیاه، آبیاری شد. صفات روز تا ظهور سنبله، روز تا گلدهی، سطح برگ پرچمی، عملکرد دانه، عملکرد علوفه، وزن هزار دانه و شاخص های تحمل به تنش در اکوتیپ ها ارزیابی شد. تجزیه واریانس مرکب صفات نشان داد، تیمار تنش خشکی اثر معنی داری بر صفات فنولوژیکی داشت و بر اساس مقایسات میانگین، باعث تسریع مراحل فنولوژیکی گیاه شد. از سوی دیگر صفات عملکرد دانه و عملکرد بیولوژیکی نیز کاهش معنی داری را تحت شرایط تنش خشکی نشان دادند (به ترتیب ۸۳.۲۹ و ۲۹.۶۶ درصد). نتایج تجزیه به مولفه های اصلی، نشان داد در هر دو سال اکوتیپ هایی که دارای مقادیر پایین تری در صفت روز تا ظهور سنبله بودند و یا به عبارت دیگر زودرس تر بودند شاخص تحمل بالاتری داشتند. درمجموع نتایج نشان داد که اکوتیپ های شماره ۴ (TN۰۶-۲۴۳)، ۱۱۹ (KC۱۳۱۳۹) و رقم دانکو نسبت به سایر اکوتیپ های چاودار تحمل بالاتری نسبت به تنش خشکی اعمال شده داشتند، لذا اکوتیپ های برتر این آزمایش بودند؛ بنابراین در راستای شناسایی و معرفی منابع ژنتیکی متحمل نسبت به تنش خشکی، می توان از اکوتیپ های مذکور جهت ارزیابی های تکمیلی و به کارگیری در برنامه های به نژادی بهره جست.

کلمات کلیدی:

تحمل، شاخص تنش، علوفه، عملکرد، منابع ژنتیکی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1431233>

